

Ministerieel besluit houdende een definitief onteigeningsbesluit voor de onteigening voor het algemeen nut in het kader van de heraanleg van de N403, Zandstraat in Sint-Gillis-Waas

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017, artikel 6, 1°, artikel 7 en artikel 10;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot delegatie van de beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 7°.

Vormvereiste

De volgende vormvereiste is vervuld:

- De Inspectie van Financiën heeft advies gegeven op 13 juli 2020.
- Op datum van 14 juli 2020 werd een voorlopig onteigeningsbesluit goedgekeurd.
- Over dit voorlopig onteigeningsbesluit en zijn bijlagen werd een openbaar onderzoek georganiseerd dat plaatsvond van 15 september 2023 tot en met 15 oktober 2023. De behandeling van de ontvangen standpunten, opmerkingen en bezwaren is opgenomen in bijlage 3 bij dit besluit.
- Er werden aantoonbare pogingen ondernomen om tot een minnelijke verwerving te komen.

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op de volgende motieven:

A. Omschrijving van de te onteigenen goederen:

- De onteigening streeft de verwerving na van onroerende goederen gelegen op het grondgebied van Sint-Gillis-Waas waarbij de onteigening de realisatie van de aanleg van conforme en comfortabel fietspaden langs de N403, Zandstraat te Sint-Gillis-Waas mogelijk moet maken
- De onroerende goederen die dienen te worden verworven, zijn bedoeld om de aanleg van een toereikende fietsinfrastructuur, een overzichtelijk wegbeeld met een duidelijke overgang aan het begin van de bebouwde kommen en voldoende uitgeruste halteplaatsen voor de lijnbussen te realiseren teneinde het hoofd te bieden aan de thans heersende problematiek van verkeersveiligheid, verkeersdoorstroming en goede fietsinfrastructuur.

- De bedoelde onroerende goederen zijn met een gele tint aangeduid op het hierbij behorende ondertekende onteigeningsplan.

B. Aanduiding van de onteigenende instantie

- De Vlaamse Regering is bevoegd om tot onteigening over te gaan overeenkomstig artikel 6, 1° van het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017.

C. De habilitatie

- De Vlaamse Regering kan tot onteigening overgaan in de gevallen waarin ze oordeelt dat de onteigening noodzakelijk is voor de uitwerking van de infrastructuur of het beleid met betrekking tot gemeenschaps- en gewestelijke aangelegenheden overeenkomstig artikel 7, eerste lid van het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017;
- De projectnota omschrijft het onteigeningsdoel waarvoor moet worden onteigend als volgt: de aanleg van fietspaden, plaatsen van middeneilanden ter accentuering van de bebouwde kom, aanleg van halteplaatsen voor openbaar vervoer langsheen de gewestweg N403, Zandstraat;
- Hieruit blijkt dat de beoogde realisatie van de heraanleg van de N403 kadert binnen de gewestelijke aangelegenheden.
- De onteigening kan aldus worden gevoerd door de Vlaamse Regering op basis van de rechtsgrond van artikel 7, eerste lid van het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017.

D. Het onteigeningsdoel is van algemeen nut

- De onteigeningen volgens het in bijlage gevoegde plan zijn nodig voor de realisatie van de heraanleg van de N403, Zandstraat te Sint-Gillis-Waas
- De realisatie van het project beoogt:
 - Een oplossing te bieden aan de problemen van verkeersveiligheid in het bijzonder voor de zwakke weggebruiker;
 - Het verlagen van de snelheid in de bebouwde kom;
 - Het zorgen voor een goede doorstroming van het verkeer;
 - De aanleg van voldoende uitgeruste halteplaatsen voor het openbaar vervoer;
 - Het veilig inrichten van de kruispunten;
 - Het voorzien in voldoende parkeergelegenheid voor de buurtbewoners.
- Hiertoe dient te worden overgegaan tot:
 - de aanleg binnen de bebouwde kom van aanliggende verhoogde fietspaden met een breedte van 1,75 meter;
 - de aanleg buiten de bebouwde kom van vrijliggende verhoogde fietspaden met een breedte van 1,75 meter;

- de aanleg van middeneilanden met een asverschuiving ter hoogte van het begin van de bebouwde kommen;
 - de aanleg van halteplaatsen voor het openbaar vervoer;
 - de aanleg van parkeerplaatsen;
 - de aanleg van afslagstroken voor het afslaand verkeer;
 - het voorzien van afschuiningen van het openbaar domein ter hoogte van de zijstraten.
- Uit het bovenstaande blijkt dat de beoogde werken als onteigeningsdoel een betere verkeersveiligheid en verkeersdoorstroming beogen en aldus kaderen in de noodzakelijke realisatie van een doelstelling van algemeen nut.
 - Het betreffen aldus werken die kaderen binnen de weginfrastructuur, waarbij het in het algemeen belang is dat de overheid deze ook zelf ontwikkelt. De realisatie van voornoemde infrastructuurwerken behoort tot de basistaken van de overheid. Met de onteigening wordt aldus ontegensprekelijk de noodzakelijke realisatie van een doelstelling van algemeen nut mogelijk gemaakt.
 - In het licht van het bovenstaande staat vast dat het onteigeningsdoel ten goede komt aan alle weggebruikers en derhalve ten algemene nutte is.

E. Noodzaak van het onteigeningsdoel

- Door de afwezigheid van vrijliggende of verhoogde fietspaden en goed uitgeruste voetpaden en oversteekplaatsen is de situatie vandaag onveilig voor de zwakke weggebruikers.
- Het regeerakkoord 2019-2024 van de Vlaamse Regering wenst te focussen op het verbeteren van de bestaande infrastructuur en ook op het wegwerken van onveilige, ontbrekende en oncomfortabele schakels in het fietsnetwerk.
- Het mobiliteitsplan van de gemeente Sint-Gillis-Waas beschrijft dat de verkeersveiligheid en de verkeersleefbaarheid van de N403 moet verbeterd worden.
- Door de herinrichting van de gewestweg N403, Zandstraat te Sint-Gillis-Waas wordt een betere verkeersveiligheid, verkeersdoorstroming en verkeersleefbaarheid nagestreefd.

F. Noodzaak van de onteigening als middel

- Het onteigeningsdoel kan enkel maar worden bereikt middels onteigening. Er bestaat, onverminderd de mogelijkheid tot minnelijke verwerving, redelijkerwijze geen alternatief voor het gebruik van de onteigeningsdwang.
- Ondanks poging hiertoe, was het niet of onvoldoende mogelijk om tot een grondverwerving in der minne te komen.

- Binnen het projectgebied moeten verschillende onroerende goederen strikt noodzakelijk in volle eigendom worden verworven om niet alleen een integrale en geïntegreerde realisatie van de herinrichting van de gewestweg N403, Zandstraat te Sint-Gillis-Waas maar vervolgens ook een duurzaam beheer en onderhoud daarvan mogelijk te maken.
- Er dienen bovendien nutsvoorzieningen (zoals waterafvoerinfrastructuur en riolering) aangelegd te worden in de ondergrond van de gewestweg zodat een private eigendomssituatie van de wegbedding niet aangewezen is en het ook om die reden noodzakelijk is voor de wegbeheerder dat de wegbedding in volle eigendom verworven wordt. Aldus kan de projectdoelstelling ook om deze reden uitsluitend door onteigening worden gerealiseerd.
- De onteigeningsnoodzaak als middel voor de realisatie van gewestwegen blijkt verder ook uit het feit dat overeenkomstig artikel 24, § 4 van het Vlaams Onteigeningsdecreet de decreetgever in zulke gevallen uitdrukkelijk elk verzoek tot zelfrealisatie uitgesloten heeft.
- De nood aan een globale, consequente en duurzame ontwikkeling met het oog op het inpassen ervan in een ruimer functionerend geheel evenals de aandacht voor de verkeersveiligheid, de verkeersdoorstroming en verkeersleefbaarheid en het feit dat het om publieke openbare voorzieningen gaat, leidt er daarenboven toe dat zelfrealisatie is uitgesloten.
- Voor bepaalde infrastructuurwerken zoals openbare verkeerswegen, spoorwegen, haven- en waterweginfrastructuur is het volgens de decreetgever in het algemeen belang noodzakelijk dat de overheid deze zelf realiseert en ontwikkelt. De volgende zaken dienen volgens de decreetgever, zoals vermeld in de memorie van toelichting bij het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017, immers absoluut te worden vermeden:
 - een versnipperde eigendomsstructuur;
 - een lappendeken aan verantwoordelijkheden inzake onderhoud en herstel, wat immers zou leiden tot een groter risico op juridische conflicten zowel onderling als ten aanzien van derden;
 - een probleem van coördinatie tussen de zelfrealisator en de aannemer die desgevallend door de overheid wordt aangesteld;
 - een verzwakte positie ten aanzien van het gedwongen doen verplaatsen van nutsleidingen;
 - een gebrek aan een globale inrichting en een overkoepelend beheer en onderhoud;
 - problemen naar toegankelijkheid, het beschikbaar houden ten aanzien van andere gebruikers en bijvoorbeeld het voorzien van aanvullende reglementen van wegbeheer;
- Het aanleggen, beheren en onderhouden van de voornoemde infrastructuur behoort tot de basistaken van de overheid en vereist een coherent en doelmatig beheer en beleid, ook naar eventuele aansprakelijkheden en verantwoordelijkheden toe. Van de desbetreffende weginfrastructuur dient onder alle omstandigheden een veilig en

doelmatig gebruik te kunnen worden gemaakt. Dit kan enkel indien de wegbeheerder zelf kan instaan voor de realisatie en het beheer ervan.

- Om de geplande weginfrastructuurwerken te kunnen realiseren en nadien het onderhoud en het beheer ervan duurzaam te kunnen blijven garanderen is de gedwongen verwerving van de op het onteigeningsplan aangeduide innemingen, onverminderd de mogelijkheid tot minnelijke verwerving, noodzakelijk. Zonder de verwerving van deze onroerende goederen in volle eigendom kan de projectdoelstelling van algemeen nut niet gerealiseerd worden.
- Een zo eenduidig mogelijke grondpositie kan en moet de goede uitoefening van de publieke beheerstaken waarborgen, onder meer naar onderhoud, verlenen van vergunningen, advisering in het kader van omgevingsvergunningen en aansprakelijkheden.

G. Noodzaak voor wat betreft het voorwerp van de onteigening

- Het onteigeningsplan en de projectnota duiden aan welke onroerende goederen noodzakelijk in volle eigendom dienen te worden verworven om de doelstelling van algemeen nut te kunnen realiseren.
- Voor de N403 werd op 1 juli 1987 door middel van een koninklijk besluit een rooilijn vastgelegd.
- Ten westen van de N403 valt de grens openbaar domein samen met deze rooilijn. Ten oosten bevindt de rooilijn zich op privaat domein. Om deze reden werd gekozen om het ontwerp zodanig te voorzien dat enkel ten oosten innames nodig zijn. Tevens worden deze innames niet verder gelegd dan de rooilijn en beperkt tot de oppervlakte die nodig is om de oplossingen te kunnen realiseren.
- De innames zijn nodig:
 - ter hoogte van de parkeerplaatsen;
 - ter hoogte van de haltehavens voor het openbaar vervoer;
 - op de locaties waar omwille van de verkeersdoorstroming een afslagstrook wordt voorzien;
 - ter hoogte van de zijstraten waar een afschuining voorzien wordt omwille van de zichtbaarheid.
- Bovenstaande toont aan dat de innemingen tot een strikt minimum worden beperkt.

H. Onteigeningsplan

- Het onteigeningsplan vermeldt alle vereiste gegevens overeenkomstig artikel 11 van het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017.
- Dit onteigeningsplan wordt gevoegd als bijlage bij onderhavig besluit en maakt hier integraal deel van uit.

I. Projectnota

- Overeenkomstig artikel 12 van het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017 werd een projectnota opgemaakt.
- Deze projectnota wordt gevoegd als bijlage bij onderhavig besluit en maakt hier integraal deel van uit.

J. Onderhandelingen

- Er werd een aantoonbare poging tot onderhandelen ondernomen om het te onteigenen onroerend goed minnelijk te verwerven, in overeenstemming met de onderhandelingsplicht uit de artikelen 15 en 16 van het Vlaams Onteigeningsdecreet.
- Tot op heden was het niet mogelijk om tot voldoende grondverwervingen in der minne of overeenkomsten te komen om het project, zoals omschreven in de projectnota, te kunnen realiseren. De onteigeningsprocedure dient te worden verdergezet.

K. Openbaar onderzoek

- De in het kader van het openbaar onderzoek ingediende bezwaren en opmerkingen worden integraal besproken en behandeld in het verslag van het openbaar onderzoek zoals gevoegd als bijlage bij dit besluit.
- De onteigenende instantie volgt integraal de besluiten van het verslag en maakt zich de in het verslag opgenomen motivering eigen.
- In dit verslag wordt besloten dat de ingediende opmerkingen en bezwaren geen wijzigingen ten opzichte van het voorlopig onteigeningsbesluit en bijlagen noodzaken.

L. Bijlagen bij het definitieve onteigeningsbesluit

- De hieronder vermelde bijlagen worden gevoegd bij onderhavig besluit en maken hier integraal deel van uit:
 - o Het onteigeningsplan, opgemaakt overeenkomstig artikel 11 van het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017.
 - o De projectnota, opgesteld overeenkomstig artikel 12 van het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017.
 - o Het verslag van het openbaar onderzoek met de behandeling van de standpunten, opmerkingen en bezwaren die geuit zijn tijdens het openbaar onderzoek.

M. Conclusie:

- Uit al het bovenstaande blijkt dat de onteigening aldus noodzakelijk is en het algemeen belang dient. Het onteigeningsdoel kan niet worden gerealiseerd indien niet alle innemingen in volle eigendom verworven zijn.
- Het onteigeningsdoel kadert verder binnen de gewestelijke aangelegenheden en binnen het gewestelijke belang dat het Vlaamse Gewest dient ten uitvoer te leggen en te beheren.
- Om deze redenen is de verwerving van de (nog) niet minnelijk verworven onroerende goederen voor de herinrichting van de N403, Zandstraat te Sint-Gillis-Waas noodzakelijk en dringt de onteigening door de Vlaamse regering zich op van de onroerende goederen zoals afgebeeld op het onteigeningsplan en aldaar nader omschreven in de onteigeningstabel.
- Gelet op alle akten en overwegingen samengenomen.

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN BESLUIT:

Artikel 1 Voor de herinrichting van de N403 Zandstraat in het algemeen belang, worden de onroerende goederen, omschreven en in het geel aangeduid op het onteigeningsplan met nummer 1M3D8H G 106766 00 dat wordt gevoegd als bijlage 1 bij dit besluit, op het grondgebied van de gemeente Sint-Gillis-Waas onteigend door de Vlaamse Regering ten verzoeken van de Vlaamse minister bevoegd voor het algemeen mobiliteitsbeleid, voor de weginfrastructuur en het wegenbeleid onder wiens hiërarchisch gezag ressorteert en voor wie optreedt het Agentschap Wegen en Verkeer.

In het eerste lid wordt verstaan onder het Agentschap Wegen en Verkeer: het agentschap dat is opgericht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2005 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Agentschap Wegen en Verkeer.

Art. 2. Op basis van artikel 6, 1° en artikel 28 van het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017 betreffende onteigening voor het algemeen nut, wordt het definitief onteigeningsbesluit vastgesteld.

Art. 3. Conform artikel 28, §2 van het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017 wordt aan dit definitief onteigeningsbesluit in bijlage 1 tot en met 3 het onteigeningsplan, de projectnota en het verslag van het openbaar onderzoek gevoegd. Het onteigeningsplan, de projectnota en het verslag van het openbaar onderzoek, die integraal deel uitmaken van het onteigeningsbesluit, worden goedgekeurd.

Brussel,

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS